ŽÁCI A STUDENTI NA INTERNETU

Jitka Jursová

Klíčová slova: informační společnost, digitální technologie, technologické kompetence, virtuální realita, internet

Studie se zaměřuje na otázky proměny forem sebevzdělávání v souvislosti s rozvojem moderních technologií. Předmětem výzkumu je sledování vývojových tendencí v užívání digitálních technologií k sebevzdělávacím aktivitám žáků a studentů. Cílem výzkumu je ověřování postojů k internetu jako specifickému masově komunikačnímu médiu a způsobů využívání virtuálního prostředí internetu k učebním aktivitám žáků a studentů v rámci jejich sebevzdělávání mimo školní výuku.

Digitální technologie jsou významným faktorem utváření moderní společnosti. Virtuální prostředí internetu je již samozřejmou součástí světa, v němž žije současná generace školáků a studentů. Škola jako klíčový nositel

vzdělávání se tedy musí vypořádat s úkolem rozvíjet u žáků technologické kompetence, zároveň stojí před otázkou uplatnění nových technologií ve výuce. Na jedné straně se do nich vkládají v souvislosti se vzděláváním velké naděje, na druhé straně se však začínají projevovat i mnohé negativní stránky dlouhodobého a výchovně nezvládnutého kontaktu mladé generace s digitálními médii.

Dotazníkové šetření bylo realizované v roce 2015-2017, respondenty byli žáci základních škol a studenti učitelství na FP TUL (Učení v prostředí internetu, 160 studentů VŠ, 180 žáků ZŠ a nižších ročníků víceletých gymnázií). Výsledky jsou komparovány s vybranými výstupy výzkumu „Média v sebevzdělávání žáků ZŠ“, realizovaného v letech 2001-2010 (2002 - 295 žáků ZŠ, 2004 - 261 žáků ZŠ, 2007 - 467 žáků ZŠ, 2008 - 187 žáků ZŠ). Využit byl nestandardizovaný dotazník a statistické metody - Cohenův koeficient kappa, Studentův t-test.

Prostředí internetu je druhou dimenzí života mladé generace, poskytující nové možnosti vzdělávání. Přístup k internetu doma, příp. na vlastním mobilním telefonu, má v současné době téměř 100% žáků ZŠ. Hlavním komunikačním prostředím se pro velkou část mladé populace stal Facebook (v šetření r. 2015 jej uvádí jako běžné prostředí pro komunikaci při učebních aktivitách mimo školu 54% žáků ZŠ a 98% studentů VŠ). Digitální technologie rozšiřují prostor pro aktivní učební práci. Na druhou stranu stojíme před vážnými otázkami dopadu virtuálního prostředí na životní styl a hodnoty mladé generace.

Bibliografie

Brdička, B. (2003). *Role internetu ve vzdělávání: studijní materiál pro učitele snažící se uplatnit moderní technologie ve výuce.* Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta.

Sak, P., Saková, K. (2007). Digitalizace životního stylu a životního pole člověka. In Sak, P. a kol. *Člověk a vzdělání v informační společnosti: vzdělávání a život v komputerizovaném světě*. Praha: Portál.

Spitzer, M. (2016). *Kybernemoc!: jak nám digitalizovaný život ničí zdraví.* Brno: Host - vydavatelství.

Trávníček, J. (2011). *Čtenáři a internauti: obyvatelé České republiky a jejich vztah ke čtení (2010).* Brno: Host ve spolupráci s Národní knihovnou České republiky.

Zounek, J. a kol. (2016). *E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi: kniha s online podporou.* Praha: Wolters Kluwer.